

שאלות מבחני בקיאות ברש"י
שנת תשע"ח
שמות א – פר' שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, משפטים

פר' שמות

1. על מה אמרו חכמינו את המשל: "כאדם שמקלל עצמו ותולה קללתו באחרים"?
2. למה מביא רש"י ראייה מהפס' בישעיה: "לך בא אל הסוכן הזה"?
3. איזה מקום המוזכר בפרשתנו נקרא על שם העתיד?
4. לענין מה מביא רש"י את הפס' מתהילים "עמו אנכי בצרה"?
5. "מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ממצרים?" מה היה טענותיו של משה לקב"ה בענין השליחות?
6. מנין ש"מדה טובה ממהרת לבא ממדת פורענות"?
7. מנין ש"העני חשוב כמת"?
8. "מי שם פה לאדם" – איזה מאורע מזכיר כאן הקב"ה למשה? אלו דברים נוספים מזכיר לו הקב"ה הקשורים לאותו מאורע?
9. "שלח נא ביד תשלח" בידי מי? (שני פירושים)
10. "וישב על הבאר" – האם זה היה מקרי שמשה ישב שם או שהיתה לו כוונה כזה שישב שם?

פר' וארא

1. "ואזכור את בריתי" על איזו ברית מדובר כאן ומה הובטח באותה ברית?
2. על מה אומר רש"י "זה אחד מעשרת ק"ו שבתורה"?
3. מנין שהנושא אשה "צריך לבדוק באחיה"?
4. מדוע היתה מכת דם תחילה לכל המכות?
5. מהו ההבדל לפי פרוש חז"ל המובא ברש"י בין המילה "בלהטיהם" לבין המילה "בלטיהם"?
6. "כי תועבת מצרים נזבח לה'..." מה הכוונה במילים "תועבת מצרים"?
7. "ותעל הצפרדע" מדוע נאמר בלשון יחיד "הצפרדע"?
8. על איזה פס' מפרש רש"י: "שרט לו שריטה בכותל, למחר כשתגיע חמה לכאן ירד הברד"?
9. "לעשות רצון קונם עשו שלום ביניהם?" – על מי נאמר?
10. מנין לרש"י שאין להתפלל במקום שיש בו ע"ז?

פר' בא

1. מה הכריח את רש"י להסביר שהארבה במצרים היה של מין אחד?
2. "וכל בכור בהמה" למה לקו בכורות של הבהמות?
3. מנין ששלוחו של אדם כמותו?
4. על איזה פס' אומר רש"י: "והדבור יוצא מבין שניהם כאילו שניהם מדברים"?
5. "ואעבור אליך ואראך מתבוססת בדמייך..." על אלו דמים מדובר כאן?
6. הסבירי "זבת חלב ודבש".
7. "לא תצאו איש מפתח ביתו..." מדוע ציווה ה' לא לצאת מפתח בתיהם בליל אכילת הפסח?
8. בקשר למה מביא רש"י את הפס': "...זכרתי לך חסד נעוריך..".
9. בשביל מה מדגיש הכתוב שה' הוציא את בני" ממצרים בחודש האביב?
10. על איזה דין אומר רש"י את הטעם "הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יפסיד ממונו?"

פר' בשלח

1. מנין למד ר' שמעון ש"כשר שבמצרים הרוג"?
2. על איזה פס' מסביר רש"י "אספר נזיו ושבחו לבאי עולם"?
3. "משל לכלי זכוכית הנתונים בידי אדם מטה ידו מעט והן נופלין ומשתברין" באיזה ענין נאמר משל זה ברש"י?
4. איפה מרומז בשירת הים שאויבי ישראל נקראים אויבי ה'?
5. איפה מצאנו בשירת הים תיאור על הקב"ה שמתאים לבשר ודם וזה נכתב להשמיע האוזן כפי ההווה שיוכלו להבין דבר?
6. על מה אומר רש"י שזה היה כנגד י"ב השבטים וכנגד ע' הזקנים?
7. "ותיקח מרים הנביאה אחות אהרון" ... מה הקושי בפס' תרצי ע"פ שני הפירושים ברש"י.
8. איזה שבח גדול על נשי ישראל מרומז בפס' "ותצאנה בתופים ובמחולות"?
9. "ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה'..." כתבי שלושה פרושים מדוע כתוב פעמיים "ימינך"?
10. איך מסביר רש"י את המילים "כצפיחית בדבש"?

פר' יתרו

1. איפה מצאנו רמז לכך ש"שקול משה כנגד כל ישראל"?
2. מי שירת בסעודה שנערכה לכבוד יתרו וכיצד רש"י מוכיח זאת?

3. באלו מילים מרומז שדיין שדן דין אמת כאילו נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית?
4. מה היתה הסגולה המיוחדת שבכוחה יכל משה לבחור את האנשים המתאימים להיות שרים ודיינים? איפה זה מרומז בפס'?
5. מנין לרש"י "שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום נתנם"?
6. איזו התנהגות של "דרך ארץ" למדה אותנו התורה מתוך התנהגותו של משה לפני קבלת התורה?
7. לענין מה מביא רש"י את הכלל: "שמזרזים את האדם קודם מעשה וחוזרים ומזרזים אותו בשעת מעשה"?
8. מה למדו חז"ל מהפסוקים הבאים: "וכל העם רואים" "ויענו כל העם" "נעשה ונשמע"?
9. למה משתמש רש"י בהסבר: "יש הפרש בין אדם שרואה למה שאחרים משיחין לו"?
10. מדוע בדברה הראשונה: מצות האמונה האל אחד הוסיף מיד הקב"ה אשר הוצאתיך מארץ מצרים? (3)

פר' משפטים

1. את מה מסביר רש"י ע"פ המשל "כשולחן הערוך ומוכן לסעודה לפני האדם"?
2. מנין למדו חז"ל שצריך לשים סנהדרין במקום המקדש?
3. הרציעה של עבד עברי באוזנו היא דוקא בדלת ולא במזוזה. אם כן למה נאמר "או אל המזוזה"?
4. אלו דברי מוסר השכל למדנו מהפס' "חמישה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה"?
5. "וגר לא תונה ולא תלחצנו..." מדוע יש את כפל הלשון?
6. באיזה ענין קובע רש"י את הכלל: "מום שבך אל תאמר לחבריך"?
7. על מה אומר רש"י: "למדך הכתוב שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה"?
8. "מכשפה לא תחיה" מה דינו של מכשף? למה כתבה התורה בלשון הזה?
9. אלו עונשים יבואו על דיין שנותן שוחד?
10. איך הוכיח רש"י שהפסוק "ושוחד לא תקח" נאמר אפילו כשבדעתו לשפוט משפט צדק?